

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет психології
Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Логіка, методологія та філософія науки

Рівень вищої освіти: Всі

Освітньо-наукова програма: Всі

Спеціальність: Всі

Галузь знань: Всі

Форма навчання – денна, заочна

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 12 від “25” червня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література
10. Програмові вимоги

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Логіка, методологія і філософія науки
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Викладач (-і)	Гнатюк Ярослав Степанович
Контактний телефон викладача	0956436042
Е-mail викладача	jaroslav.gnatiuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, семінарські заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	за попередньою домовленістю
2. Анотація до курсу	
Навчальна дисципліна «Логіка, методологія і філософія науки» може бути складовою програми підготовки студентів всіх спеціальностей. <u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є логіка і методологія науки, методологічний аналіз підстав наукової теорії та основні напрями філософії природничих і гуманітарних наук. Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>: 1. Прикладні аспекти логіки і методології науки. 2. Методологічний аналіз підстав наукової теорії. 3. Головні проблеми філософії науки. Навчальна дисципліна «Логіка, методологія і філософія науки» вивчається разом із іншими філософськими дисциплінами. Вона є теоретичною основою для забезпечення набуття слухачами навчального курсу інтегрованих, поглиблених та системно упорядкованих знань щодо особливостей логіки, методології і філософії науки. Вивчення навчальної дисципліни сприяє формуванню логічної культури ведення суперечки, аргументації та критики. Окреслене коло проблем є важливим для засвоєння та набуття практичних навичок студентами, що навчаються за усіма спеціальностями.	
3. Мета та цілі курсу	
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Логіка, методологія і філософія науки» є ознайомлення з основами логіки і методології науки, ключовими поняттями методологічного аналізу підстав наукової теорії та головними напрямками філософії природничих і гуманітарних наук як частинами єдиного теоретико-методологічного комплексу. <u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни «Логіка, методологія і філософія науки» є формування у студентів загальних уявлень про основи науки, світоглядний зміст наукових теорій, принципи їх розвитку, отримання необхідного обсягу теоретичних знань, набуття практичних навичок аналізу наукової теорії, її мови, логіки побудови та концептуального каркасу.	
4. Компетентності	
Оволодіння поняттями і методами логіки і методології науки, принципами методологічного аналізу, мистецтвом філософського аналізу світоглядного змісту наукових теорій. Вміння виокремлювати світоглядні основи наукової теорії, її власні і невластні підстави, аналізувати концептуальний у структурі наукової теорії.	

5. Результати навчання

Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:

знати :

- основні поняття і напрями логіки науки;
- принципи методологічного аналізу наукової теорії;
- специфіку філософії природничих і гуманітарних наук;
- головну проблематику філософії математики, фізики, біології та медицини.

вміти :

- здійснювати філософський аналіз світоглядних основ наукової теорії;
- аналізувати зміст понять філософії природничих і гуманітарних наук;
- аналізувати розвиток науки у контексті інтерналістського та екстерналістського підходів.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1-2	всі	3	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літера- тура	Завдання	Вага оцінок за сем. занят.	Термін виконання
Тема 1. Визначення логіки і методології науки. Тема 2. Головні напрями логіки і методології науки. Тема 3. Формування методологічного аналізу. Тема 4. Специфіка методологічного аналізу. Тема 5. Філософія мови, математики, логіки.	Лекція, групова робота, семінарське заняття, самостійна робота	Гнатюк Я. С. Еристика та евристика / Я. С. Гнатюк. – Івано- Франківськ: Симфонія, 2013. Хоменко І. В. Еристика: мистецтво полеміки / І. В. Хоменко. – К.: Юрінком Інтер, 2001. Хоменко І. В. Еристика / І. В. Хоменко. – К.: ЦУЛ, 2008.	Групове обговорення, індивідуальне науково-дослідне завдання, тестування, опрацювання рекомендованої літератури.	5	Відповідно до розкладу занять

Тема 6. Філософія фізики, біології, медицини.					

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів (лютий-червень): 1) присутність на лекційному занятті – 1 бал; 2) усні відповіді на семінарських заняттях з використанням візуалізованих презентацій своїх відповідей – максимально 3 бали (чотири оцінки із дев'ять семінарських занять); 3) дві письмові роботи (в межах семінарських занять) – максимально 3 бали за кожен окремо. 4) контроль за самостійною роботою – здійснюється у формі комп'ютерного тестування у поза аудиторний час із наперед визначених робочою програмою тем. За бажанням студента можна пройти підсумковий контроль (залік) у тестовій формі (із використанням комп'ютерних технологій). У тесті 50 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється 1 бал. Час проходження тестування – 50 хвилин. Максимальна кількість балів – 50. Загальна кількість – 50 балів. Сумарна кількість – 100 балів.
Вимоги до письмової роботи	Дві письмові роботи: Робота 1 – охоплює матеріал лекційних тем 1-4. Кількість запитань: 4. Запитання відкритого типу (без варіантів відповідей). Час виконання: 90 хв. (в межах семінарського заняття). Робота 2 – охоплює матеріал тем 5-8. Кількість запитань: 4. Запитання відкритого типу (без варіантів відповідей). Час виконання: 90 хв. (в межах семінарського заняття).
Умови допуск у до підсумкового контролю	Належне виконання: 1) змісту питань планів семінарських занять. Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій для відповідей на семінарські питання. Візуалізована презентація на семінарське питання не повинна перевищувати 40 слайдів. Однак слід пам'ятати, що візуалізована презентація тільки доповнює підготовлену основну відповідь студента. 2) двох письмових (контрольних) робіт протягом семестру. Виконання цих завдань передбачає якісну, системну, цілеспрямовану навчальну діяльність студента у підготовці до написання роботи. Студент допускається до підсумкового контролю (залік) за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 26 і більше балів (максимально – 50).

8. Політика курсу

При організації освітнього процесу студенти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів; Положення про академічні відпустки та повторне навчання в вищих закладах освіти; Положення про моніторинг якості рівня знань здобувачів вищої освіти (02.03.2016, №43-АГП); Положення про академічну доброчесність; Положення про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком; Положення про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (№18 від 2.02.2016р.); Політика курсу «Еристика» ґрунтується на принципах академічної доброчесності. Студент виконує усі завдання, які зазначені у програмі (силабусі) вчасно. За умови відсутності студента на лекції чи семінарському занятті, отримання незадовільної оцінки на семінарських заняттях ж неякісного виконання візуалізованої презентації визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, незадовільних оцінок та подачі для попереднього перегляду візуалізованих презентацій. У випадку запозичення робіт (випадків плагіату), виявів академічної недоброчесності (списування), викладач пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи. При бажанні студента підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання – письмова робота із попередньо узгоджених тем семінарських занять. Якщо студент не ліквідував заборгованість за талоном №3 (при комісії) і не набрав мінімум 50 балів, йому буде запропоновано повторне вивчення даної навчальної

дисципліни.

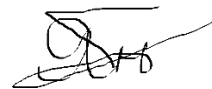
9. Рекомендована література

Гнатюк Я. С. Філософія освіти і науки. Методологічні та теоретичні проблеми філософії / Я.С. Гнатюк, Б.М. Рохман. – Івано-Франківськ, Симфонія форте, 2018.
Філософія науки под ред. С. А. Лебедева. – М.: Академический проект, 2010.
Канке В. А. Основные философские направления и концепции науки / В. А. Канке. – Москва: Логос, 2004.
Кохановский В. П. Философия и методология науки / В. П. Кохановский. – М.: АСТ; Ростов-н-Д, 1999.
Конверский А. Е. Теория и ее обоснование / А. Е. Конверский. – К.: Центр практической философии, 2000.

10. Програмові вимоги

1. Визначення логіки і методології науки.
2. Логіка обґрунтування знання.
3. Логіка пояснення і розуміння.
4. Логіка побудови і перевірки гіпотез.
5. Логіка формування знання.
6. Становлення методологічного аналізу в межах логіки і методології науки.
7. Характеристика аналітичної філософії як способу формування методологічного аналізу.
8. Взаємодія власних і невластних підстав наукової теорії.
9. Особливості аналізу мови наукової теорії.
10. Поняття і предмет гносеології, епістемології та філософії науки.
11. Головні концепції філософії науки.
12. Наукове знання, його склад і специфіка.
13. Рівні наукового знання.
14. Методи наукового пізнання.
15. Розвиток наукового знання.
16. Проблема істини в науковому пізнанні, її концепції та критерії науковості.
17. Поняття і предмет філософії мови.
18. Теорія референції.
19. Теорія мовленнєвих актів.
20. Поняття і предмет філософії математики.
21. Онтологія множин і функціональний аналіз.
22. Поняття і предмет філософії логіки.
23. Головні парадигми формальної і неформальної логіки.
24. Поняття і предмет філософії фізики.
25. Філософський аналіз основ механіки.
26. Поняття і предмет філософії біології.
27. Теорія еволюції як основа біології.
28. Поняття і предмет філософії медицини.
29. Філософські основи теорії патології.

Викладач

доц. Гнатюк Я.

